

Taloustiedettä?

Pieni Ruotsi on saavuttanut yhdessä asiassa enemmän kuin maailman suuret ja rikkaat maat yhteensä. Se asia on Nobel-palkinto. Aina kun käsitellään tieteen saavutuksia, taustalla vilahtaa Nobel.

Laatukanava National Geographic esittää paraikaa kansantajuista sarjaa Albert Einsteinin elämästä. Siinäkin mietitään tuon tuosta, kuka saa Nobelin, vai varastaako joku toinen kollegansa idean. Näinhän on käynyt.

Nobel-palkinnoista fysiikan, kemian ja lääketieteen aloilla päättävät ruotsalaiset tieteen organisaatiot. Nämä kerhot eivät aina ole eläneet ihan ajassa kuten vaikka Einsteinin kohdalla. Suhteellisuusteoriaa ei kukaan vielä silloin tajunnut. Koska Einstein oli julkkis, hänelle täytyi antaa tunnustus. Hän sai Nobelin valosähköisen ilmiön selittämisestä. Perusteluina mainittiin lisäksi myös muut ansiot.

Kirjallisuuden ja etenkin rauhan palkinnot ovat sitten oma lukunsa. Lisäksi Ruotsin keskuspankki on alkanut myöntää palkintoa taloustieteestä. Se jaetaan samassa Ruotsin juhlassa ja sitäkin kutsutaan Nobel-palkinnoksi.

Taloustiede? Mikä tiede se sellainen on? Sehän on pääasiassa toteutuneen menon raportointia. Kielenkäyttöön on myös putkahtanut uusi tutkinnolta tai pätevyydeltä kuulostava käsite ekonomisti. Ekonomistina voi toimia kuka vaan. Minäkin!

Ekonomistit ennustavat, mutta ennusteet menevät säännöllisesti pieleen. Jo ennen Mauno Koiviston presidenttiyttä Hesarilla oli tapana kirjata pankeissa, yrityksissä ja hallinnossa toimivien vaikuttajien talousennusteita. Ja sitten vuoden parin päästä palattiin niihin. Ja kuka voitti? No Manu tietysti, koska hän oli ennustanut pessimistisimmin.

Taloustieteen nobelisti, amerikkalainen Paul Krugman on käsitellyt laajasti Suomea, Eurooppaa ja euroa. Onneksi hänen lausuntonsa ovat tulleet kirjatuiksi. Kolme vuotta sitten Suomessa käydessään Krugman julisti, että yhteisvaluutta on meille pakkopaita, joka estää talouden elpymisen. Vuonna 2013 Krugman oli mollannut tyhmiksi ne, jotka uskoivat euroalueen voivan nousta säästöjen kautta.

Nyt Suomessa kasvu käy nopeammin kuin Ruotsissa. Muista euromaista Irlanti, Slovenia, Viro, Latvia ja Espanja porskuttavat kovaa eteenpäin. Ja eikö juuri näissä maissa ole säästetty ja karsittu! Että se siitä taloustieteestä.

Suomessa vaikuttaa tätä nykyä yksi analyytikko, joka tuntuu onnistuvan. Hän on edesmenneen professori Eero Arton koulukuntaan kuuluva ja yrittäjänä toimiva Riku Lehtinen. Professori Artto ennusti kassavirran avulla jo varhain amerikkalaisen energijätti Enronin skandaalimaisen konkurssin, jossa työntekijät menettivät niin työnsä, eläkkeensä kuin sairausvakuutuksensakin.

Myös Lehtinen käyttää ennusteidensa pohjana yritysten kassavirtaa. Kassavirta kertoo koristelmatta, paljonko yhtiöön tulee rahaa ja paljonko sitä hupenee.

Mutta miten saada tietoja yritysten kassavirroista? Lehtinen on onnistunut luomaan luotettavat suhteet maamme suurimpiin yrityksiin. Ilmeisesti yritysten päättäjät ovat ymmärtäneet, että tietoja käytetään vastuullisesti ja että tuloksista on paljon hyötyä heillekin.

Lehtinen kertoi jo aikoja sitten, että taantuma loppui Suomessa tämän vuoden tammi–maaliskuussa ja että meno sen jälkeen vaan kiihtyy. Ja mitä luemme lehdistä nyt. Talouden tekijät ja pelaajat kaksin- tai kolminkertaistavat kilvan ennusteitaan.

pajen